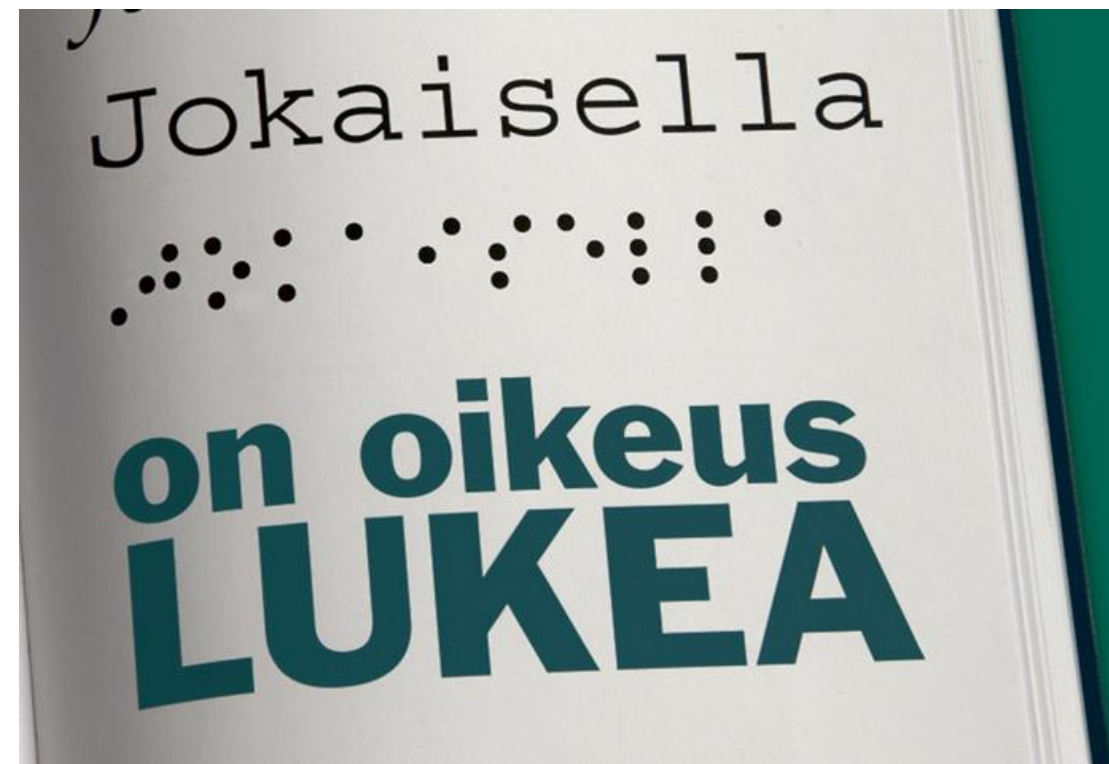

Iloa selkokielestä!

Kouluttaja:
Eliisa Uotila
eliisa.uotila@kvl.fi

Ohjelma

- Klo 8.30 Selkokeskuksen tehtävät
Selkokieli sen käyttäjäryhmät
Selkokielen kirjoitusohjeita
- Klo 11.30 Lounastauko
- Klo 12.30 Kirjoitusohjeet jatkuu + harjoituksia
Selkomateriaalit,
selkojulkaisun ulkoasu ja kuvitus
- Klo 14.00 Iltapäiväkahvi
- Klo 14.15 Kirjoitusharjoitus
- Klo 15.15 Kokoavaa keskustelua
- Klo 15.30 Palaute koulutuksesta
- Klo 15.45 Koulutuspäivä päättyy

Selkokeskus

- Selkokiehisen tiedotuksen, tiedonvälityksen ja kulttuurin edistäminen
- Aineistojen ideointi ja julkaisu, selkokiehiset lehdet, verkkosivut, tiedotushankkeet
- Yhteistyökanava kaikille Suomen selkotoimijoille
- Selkotunnuksen myöntäminen esitteille ja oppaille
- OKM:n selkokirjallisuuden ja muun saavutettavan kirjallisuuden valtiontuki
- Selkokiehen, kirjoittamisen ja selkovuorovaikutuksen koulutukset

Selkotunnukset

- Selkojulkaisun tunnistaa nuolitunnuksesta.
- Tunnus toimii laadun takeena.
- Tunnuksen selkokirjoille myöntää Selkokeskuksen selkokirjatyöryhmä.
- Selkokeskus myöntää tunnuksen muille selkojulkaisuille
 - esitteille
 - lehdille
 - internetsivustoille (yhteistyössä Papunet-verkkopalvelun kanssa).

Mitä on selkokieli

Selkokieli on suomen kielen muoto, joka on mukautettu sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Se on suunnattu ihmisille, joilla on vaikeuksia lukea ja/tai ymmärtää yleiskieltä.

Kuka tarvitsee selkokieltä?

Selkokielestä hyötyvät ihmiset, joiden kielitaidon puutteet vaikeuttavat arjen tilanteista, opinnoista ja työelämästä selviytymistä sekä yhteiskunnan toimintaan osallistumista.

Selkokielen tarpeelle voi olla seuraavia syitä:

1. neurobiologiset syyt (esim. kehitysvamma, dysfasia, lukivaikeus, ADHD tmv.)
2. kielitaidon heikentyminen (esim. muistisairaus tai afasia)
3. suomi tai ruotsi ei ole äidinkieli

Kehitysvammaisuus

- Kehitysvamma on vamma ymmärtämis- ja käsityskyvyn alueella.
- Se voi johtua perimästä, sikiöaikaisista tai synnytyksen yhteydessä tapahtuneista häiriöistä tai syntymän jälkeisestä aivovauriosta.
- Kehitysvammaisia on Suomessa noin 40 000, ja heistä suurin osa on lievästi kehitysvammaisia.
- Tasa-arvoisen elämän takaamiseksi kehitysvammaiset ihmiset tarvitsevat tukea, ohjausta ja palveluita.

Muita ryhmiä

- Autismi on neurobiologinen keskushermoston kehityshäiriö.
 - Suomessa elää noin 54 000 autismin kirjoon kuuluvaa henkilöä (joista autistisia on noin 11 000).
- Kielellinen erityisvaikeus on yläkäsite vaikeille kielen- ja puheenkehityksen häiriöille.
- Aivoverenkiertohäiriö eli AVH on yleisnimitys aivoverenkierron sairaustiloille.
 - Suomessa elää noin 100 000 henkilöä, joilla on AVH.
 - Vuosittain sairastuu noin 25 000 lisää.
 - Kolmanneksella sairastaneista esiintyy afasiaa eli häiriötä kielellisissä kyvyissä.

Muita ryhmiä

- Kuuro on syntymästään saakka kuuro tai varhaislapsuudessaan kuulonsa menettänyt henkilö.
 - Kuuroja elää Suomessa noin 8 000. Heistä noin 3 000 on puheenoppimisiän jälkeen kuuroutuneita ja noin 5 000 viittomakielisiä kuuroja.
- ADHD tarkoittaa tarkkaavaisuus- ja ylivilkkaushäiriötä.
 - Eriasteisia ADHD-oireita on Suomessa yli 200 000 ihmisellä.
- Lukivaikeudet ovat älyllisestä kehityksestä riippumattomia lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia.
 - Määritelmästä riippuen lukivaikeuksia on 10–15 %:lla ikäluokasta.

Muistisairaudet

- Dementia on yleisnimitys erilaisille oireille, joita seuraa ihmisen muistin ja muun älyllisen toiminnan heikentymisestä.
- Eri sairaudet aiheuttavat dementiaa, muun muassa Alzheimerin tauti (noin 60 % dementiapotilaista).
- Dementian ja muistisairauksien esiintyvyys lisääntyy, kun suuret ikäluokat vanhenevat.

Kun suomi ei ole äidinkieli

- Vuonna 2015 oli vakituisesti Suomessa asuvasta väestöstä 6,2 % ulkomaalaistaustaisia.
- Suurin vieraskielisten ryhmä on venäjänkieliset (n. 72 000 henkilöä), seuraavaksi suurimmat kieliryhmät ovat viro (n. 48 000), somali, englanti ja arabia.
- Maahanmuuttajataustaisten henkilöiden selkokielen tarve vaihtelee voimakkaasti.
 - Osa voi hyötyä selkokielestä opintojen alkuvaiheessa.
 - Osalla suomen kielen taito voi jäädä pysyvästi puutteelliseksi, jolloin selkokielen merkitys korostuu.

Lähde: Tilastokeskus: Ulkomaalaistaustainen väestö 2015

Vähemmistökielten puhujat

- Suomen perinteisiksi vähemmistökieliksi lasketaan yleensä pohjois-, inarin- ja koltansaame, romanikieli ja viittomakieli.
- Romanikieli on uhanalainen kieli Suomessa. Suomen noin 10 000 romanista valtaosa on kaksikielisiä, ja useimmille suomi on vahvempi kieli.
- Suomen alueella puhutaan kolmea saamen kymmenestä kielestä. Suomen noin 7 000 saamelaisesta vajaa puolet puhuu saamea äidinkielenään.
- Viittomakieli on noin 5 000 kuuron tai huonokuuloisen henkilön äidinkieli. Lisäksi sillä on noin 6 000 - 9 000 kuulevaa käyttäjää.

Puoli miljoonaa tarvitsee selkokieltä

- Selkokeskuksen arvion mukaan selkokieltä tarvitsee Suomessa **430 000–650 000** henkilöä (8–12 % väestöstä).
- Tämän lisäksi selkokielestä on hyötyä tietyissä tilanteissa suuremmalle, noin 20–25 %:lle väestöstä.
- Selkokielen tarvetta on arvioitu eri kohderyhmiä koskevista tilastotiedoista (esim. Tilastokeskus, Kelan tiedot Suomen väestöstä) ja lukutaitotutkimuksista (PISA 2009 ja 2012 sekä PIAAC 2012).

Selkokielen tarve kasvaa Suomessa

– Miksi?

Suomalaiset ovat huippulukijoita (vrt. PISA 2009, 2012, PIAAC 2012). Miksi selkokielen tarve silti kasvaa?

- **Ikääntyviä ihmisiä yhä enemmän.**
- **Maahanmuuttajien määrä kasvaa.**
- **Eriyisoppilaiden määrä kasvaa.**

Kapulakielestä selkoilmaisuun

Suomen väkiluku väheni tammikuussa

-- Maamme väkiluku väheni tammikuun aikana 448 henkeä, mikä on suurin kuukausittainen väheneminen 23 vuoteen. Syy väestön vähenemiseen oli syntyneiden negatiivinen enemmyys, sillä syntyneitä oli 796 vähemmän kuin kuolleita. Muuttovoitto ulkomailta oli positiivinen, sillä maahanmuuttoa oli 348 enemmän kuin maastamuuttoa.

Lähde: Tilastokeskus 2016

http://www.stat.fi/til/vamuu/2016/01/vamuu_2016_01_2016-02-18_tie_001_fi.html

Onko selkeästi ilmaistu?

Kela maksaa suoraan koulutuksen järjestäjälle sen osan koulumatkatuesta, joka on myönnetty koulukuljetuksen perusteella. Koulutuksen järjestäjälle korvataan koulukuljetuksesta aiheutuneet kustannukset, joista on vähennetty kuukausittainen matkaosuutenne 43 euroa. Koulutuksen järjestäjälle suoraan maksettava osuus on koulumatkatukeanne.

Lähde: Kielikello 4/2011, Kaino Laaksonen

Kommentteja, kysymyksiä

- Kenelle teksti on kirjoitettu?
- Onko näkökulma toimiva?
- Millaisia sanoja ja rakenteita tekstissä käytetään?

Koulutuksen järjestäjälle suoraan maksettava osuus on koulumatkatukeanne.

Selkokeskuksen versio

Kun käytät koulukuljetusta,
Kela maksaa koulumatkatuen
suoraan koulutuksen järjestäjälle.
Koulukuljetus maksaa sinulle itsellesi
enintään 43 euroa kuukaudessa.

Lähde: Kielikello 4/2011, Kaino Laaksonen

Mikä muuttui?

- Näkökulma ja tiedon määrä
- Puhuttelu
- Sanasto ja rakenne

Koulukuljetus maksaa sinulle itsellesi enintään 43 euroa kuukaudessa.

Virkakielen parantaminen toisi miljoonasäästöt

Panostus hyvään kieleen maksaa itsensä takaisin. Esimerkiksi opiskelijoiden oleskelulupia koskevat asiakaspuhelut vähenivät Maahanmuuttovirastossa paremman tiedottamisen ansiosta alle neljäsosaan edellisvuoden määrästä: vuonna 2011 puheluita tuli 4 820, mutta vuonna 2012 enää 1 027.

Ulla Tiililä, Pirkko Nuolijärvi HS 8.7.2015

Kirjoitusohjeet

Lukija on tärkein

- Tutustu selkolukijoihin!
- Ilman tuntumaa lukijoiden maailmaan on vaikea kirjoittaa hyvää selkotekstiä.
- Kutsu lukijoita keskustelemaan ja ideoimaan tekstiäsi ennen kuin kirjoitat.
- Pyydä lukijoilta palautetta selkotekstistäsi.

Selkokieli on suomen kielen muoto

Erikoiskielet

Yleiskieli

Selkokieli

- Teksti on kirjoitettu asiantuntijoille.
- Aihetta käsitellään abstraktilla tasolla.
- Tekstissä käytetään paljon käsitteitä, joiden ymmärtäminen vaatii asiantuntemusta.

- Teksti on kirjoitettu kaikille suomalaisille.
- Aihetta käsitellään yleisellä tasolla.
- Tekstissä selitetään käsitteet, jotka kuuluvat jonkin alan erityissanastoon.

- Teksti on kirjoitettu lukijalle, jolla on kielellisiä vaikeuksia.
- Aihetta käsitellään hyvin konkreettisella tasolla.
- Tekstissä selitetään myös sellaisia sanoja, joita yleiskielisessä tekstissä ei selitetä.

Mukauttaminen ja suora selkokirjoitus

- Selkokirjoittamista on kahdenlaista.
- Mukauttaminen tarkoittaa yleiskielisen tekstin muokkaamista selkokielelle. Selkokirjoittaja selkokielistää jo olemassa olevaa lähtötekstiä siten, että se sopii selkolukijalle. Lähtötekstin kirjoittajalla säilyy tekstin tekijänoikeudet.
- Suora selkokirjoitus on uuden tekstin luomista selkolukijalle.

Mikä on tekstin tehtävä?

- Teksteillä on erilaisia viestinnällisiä tehtäviä.
- Hyvässä selkotekstissä lukijan huomaa, miksi teksti on kirjoitettu.
- Selkolukijat ovat kuitenkin usein lukeneet melko vähän erilaisia tekstejä, joten heidän voi olla vaikea tunnistaa eri tekstilajeja.
- Hyvä selkoteksti voi korostaa tekstilajille tyypillisiä piirteitä.

Selkokirjoittajan yleisohjeet

Millainen on hyvä selkote teksti?

Mistä tunnistaa helpot ja vaikeat sanat?

Miten vaikeita käsitteitä kannattaa selittää?

Millaiset lauserakenteet ovat yksinkertaisia?

Miten välttää sisällölliset aukot?

Teksti, rakenne, sanat

- Tekstin suunnittelu kokonaisuutena.
- Helpon sanaston käyttö.
- Yksinkertaisten kielellisten rakenteiden valinta.

Kenelle kirjoitat?

- Määrittele lukijakuntasi.
- Ota lukijakunnan edustajia mukaan suunnittelemaan tekstiä, jos se on mahdollista.
- Pohdi, onko valitsemasi aihe lukijalle tärkeä ja olennainen.
- Mieti, mikä on tekstisi tarkoitus ja mikä on pääviestisi.
- Mieti, mikä on lukijasi motivaatio lukea teksti.

Tekstin näkökulma ja tyyli

- Lähesty aiheitasi näkökulmasta, joka avautuu selkolukijalle helposti.
- Jos lähtötekstin näkökulma ei avaudu lukijallesi, muuta sitä rohkeasti.
- Kiinnitä huomiota etenkin otsikointiin ja tekstin alkuun. Pohdi, miten tekstin alussa rakennat yhteyttä lukijaasi.
- Mieti, kirjoitatko neutraalilla vai persoonallisella tyyllillä, esimerkiksi sopiiko tekstin tyyliin lukijan puhuttelu tai sinä-muoto vai jokin neutraalimpi ilmaisutapa.
- Mieti, kuinka suoraan itse näyt kirjoittajana tekstissä.

Aiheen rajausta ja lisäykset

- Päätä aiheen rajauksesta. Älä kuitenkaan karsi kaikkia tekstiä elävöittäviä yksityiskohtia.
- Mieti, mitä haluat lukijan tai kuulijan todella oppivan, muistavan tai omaksuvan asiasta.
- Mieti, mitä lukija tietää aiheesta ennestään ja mikä on hänelle uutta.

Esittämisjärjestys

- Mieti, missä järjestyksessä asiat on esitettävä, jotta tekstin rakenteesta tulee looginen ja helposti avautuva.
- Päätä, voitko säilyttää lähtötekstin esittämisjärjestyksen vai pitääkö sitä muuttaa.
- Käytä lauseotsikkoa, jos mahdollista.
- Käytä ingressiä tai aloituslausetta, johon kokoat tekstin pääviestin, jos se sopii tekstilajiin ja tekstin tyyliin.
- Jaa aiheesi sopivankokoisiin kokonaisuuksiin. Pidemmässä teksteissä käytä väliotsikoita.
- Vältä viittauksia muihin kohtiin tekstissä (esim. *edellä mainittu*). Käytä kuitenkin kertaavia viittauksia (esim. *kuten alussa kerrottiin...*)

Sisällölliset aukot

- Mieti, mitkä asiat tekstissäsi ovat lukijalle uusia ja mitkä tuttuja.
- Pidä huolta siitä, että uudet asiat esitellään tekstissä johdonmukaisesti ja oikeissa kohdissa. Lukija tarvitsee uusista asioista riittävästi taustatietoa ymmärtääkseen, miten jokin asia liittyy tekstin aiheeseen.
- Varo sisällöllisiä aukkoja.

Kokonaisuuden hahmottaminen

- Auta lukijaa hahmottamaan tekstin kokonaisuus.
 - Käytä pidemmässä tekstissä sisällysluettelo, jossa on pääotsikot.
 - Valitse verkkotekstin navigaatorakenteeseen sisällön hahmottamista auttavat sanat.
 - Käytä lauseotsikoita, jos se on mahdollista ja luontevaa.
 - Käytä ingressitekstiä tai aloituslausetta, johon on koottu tekstin pääajatus.
- Auta lukijaa kertaamaan aiemmin luettua.
 - Käytä kertaavia viittauksia.
 - Lisää tietolaatikko tai koonti pidemmän tekstin loppuun.
 - Käytä kuvatekstejä hyödyksi tekstisisältöjen kertaamisessa.
 - Houkuttele lukijaa miettimään, mitä hän on lukenut.

Miten muokkaisit selkokielelle?

Nokian kaupungin tiedote

Nokian vesijohtoverkkoon on päässyt jäteveden puhdistamon teknistä vettä, joka on puhdistettua jätevettä keskiviikon ja torstain aikana. Ongelmallisina alueina on rajoittunut Pohjois-Koskenmäen ja Haaviston alueille. Sairastapauksissa on syytä ottaa yhteyttä terveyskeskuksen ensiapuun p. xxxx. Verkoston klooritasoa on nostettu verkoston desinfioimiseksi ja verkostoa huuhdellaan. Juomavesi on keitettävä toistaiseksi ja ihoallergikkojen on syytä välttää vedellä pesua. Kehoitusta ei koske Siuroa, Linnavuorta ja Kuljua. Ma 3.12. 2007 tietoja päivitetään laboratoriotutkimusten valmistuttua.

Yleiset, jokapäiväiset sanat

- Suosi sanoja, joita käytetään paljon arkisessa kielenkäytössä.
- Vältä erikoiskielten sanoja.
- Selitä vaikeat sanat ja käsitteet tekstissä.
- Vältä pitkiä sanoja, suosi lyhyitä.

**Mitkä sanat ovat yleisiä,
mitkä harvinaisia?**

ihminen

aallokko

kumpare

ikäpolvi

päivä

heiveröinen

kaita

suuri

kaikki

Helpot sanat

- lyhyet, yleiset ja konkreettiset perussanat
 - *tehdä* (vrt. *suorittaa*)
 - *työ* (vrt. *toimi*)
 - *tärkeä* (vrt. *olennainen*)
 - *sota* (vrt. *aseellinen konflikti*)
 - *nähdä* (vrt. *havainnoida*)
 - *posti* (vrt. *kuljetuspalvelu*)
 - *auto* (vrt. *ajoneuvo*)
 - *rangaistus* (vrt. *seuraamus*)

Vaikeat sanat

- pitkät sanat

- *edunvalvontapalvelut, villieläinsairaala, asiamies- ja neuvontapalveluyksikkö, ammatinharjoittamisoikeus, käyttäjälähtöisyysperiaate, osatyökyvyttömyyseläke, työsuojeluviranomainen, yhdenvertaisuusvaatimus, äänioikeusrekisteri, muutosvastarinta*

- abstraktit sanat

- *oikeustoimikelpoisuus, perheside, sitouttaa, katteeton, vaje, näennäinen, totaalinen, hajonta, osapuoli, avoimuus, alisuoriutua, tuotteistaa*

Holhousviranomainen?

Tavallisetkin sanat voivat olla vaikeita

- Sana muistuttaa jotakin yleistä sanaa, mutta sillä on erityinen merkitys
 - *hiljan* (hiljaa), *varkain* (varas, varastaa), *vähittäin* (vähän)
 - *ikään kuin* (ikä), *jonkin tähden* (tähti), *johonkin nähden* (nähdä)
- Sana eroaa vain vähän jostakin toisesta sanasta
 - ruoko – ruoka, poka – poika, laita – laite, kesy – kesä
 - huppu – hyppy, mato – matto, nain – näin, ranta – lanta, kuusi – kusi

Vierasperäiset sanat, murre ja slangi

- Suosi kotoperäisiä sanoja varsinkin silloin, kun ne ovat vierasperäisiä yleisempiä.
 - tosiasia – fakta
 - kertoa – raportoida
 - auttaa, tukea – fasilitoida
- Vältä murre- ja slangisanoja, paitsi jos ne sopivat tekstin tyyliin.
 - ilta – ehtoo
 - äiti – mutsi
- Selitä vaikeat sanat ja käsitteet tekstissä.
 - Selitä sana samassa lauseessa: Hallituksen budjetti eli talousarvio julkaistaan tänään.
 - Selitä seuraavassa lauseessa: Hallituksen budjetti julkaistaan tänään. Budjetti tarkoittaa hallituksen arviota Suomen taloustilanteesta.

Käytä helppoja sanoja

- Kerro vieressäsi istuvalle, mitä teet työkseesi.

Millaisilla sanoilla voit kuvata työtäsi?

- Käytä yleisiä ja konkreettisia sanoja.
- Mieti, millaiset sanat ovat helppoja ymmärtää ihmiselle, joka ei tunne työtäsi.
- Mieti, miten selität vaikeammat sanat tai käsitteet, jos joudut käyttämään niitä.

Suuret luvut ja lyhenteet

- Vältä suuria lukuja, jotka vaativat matemaattisten järjestelmien tuntemista.
 - 1 250,5 ml
 - 17,3 %
 - 931 m
- Kirjoita tavallisetkin lyhenteet auki.
 - 2 h – kaksi tuntia
 - 30 km – 30 kilometriä
 - mm. – muun muassa
 - esim. – esimerkiksi

Kuvallinen kieli

- Harkitse tarkkaan, millainen kuvallinen kieli ja mitkä sanonnat aukeavat selkolukijalle.
 - porautua kysymykseen, heittäytyä tilanteen vietäväksi
 - valaa uskoa, pumpata rahaa, jättää heitteille, ottaa harteilleen, ottaa kuppia
 - tien pää, lampun jalka, kallion kieleke, järven selkä, metsän syli, niemen nokka
 - pakettiratkaisu, työnantajakuva, rahanpesu, oravanpyörä, sateenkaariperhe
 - hamevalta, linnareissu, susipari, patalaiska, puolivillainen
- Suosi yleisiä sanontoja ja kielikuvia, jotka on helppo ymmärtää kontekstissaan.
 - kaunis kuin enkeli, vihainen kuin ampiainen, viekas kuin kettu
 - lumivalkea, yönmusta, verenpunainen

Sanat

Selitä sanontoja

- Selitä vieressä istuvalle joku seuraavista sanonnoista:
 - Ruoho on aina vihreämpää aidan toisella puolella.
 - Veri on vettä sakeampaa.
 - Maasta se pienikin ponnistaa.
 - Onni yksillä, kesä kaikilla.
 - Lasten suusta totuus kuullaan.
 - Aamunvirkku, illantorkku.
 - Vanhassa vara parempi.
- Käyttäisitkö tätä sanontaa selkotekstissä?

Sanoilla on monia merkityksiä

ruoka

syödä ruokaa – silmänruoka – ruokaraivo – ruokarukous

ilo

iloinen – ilosanoma – ilon kautta – ilotyttö – ilonpilaaja

aivot

käyttää aivojaan – aivovuoto – aivopestä – aivoriihi – aivopieru

pyörä

ajaa pyörällä – oravanpyörä – olla pyörällä päästään

laskea

laskea rahaa – laskea vapaaksi – laskea kynnystä – laskea mäkeä –
laskea suomalaiseksi – laskea jonkin varaan

ajaa

ajaa autoa – ajaa takaa – ajaa ulos – ajaa parta – ajaa kannetta –
ajaa kuin käärmettä pyssyyn – ajaa loppuun – ajaa heiniä

sana

kielen sanat – syödä sanansa – sanoista tekoihin – julistaa sanaa –
punnita sanansa – viedä sanat suusta – sanan voima

Sanoilla on monia merkityksiä

Mistä kaikki alkoi? Räättäli alkoi napista. Merimies alkoi hytistä. Vauva alkoi tutista. Satakuntalaiset alkoivat porista. Narkkari alkoi piristä. Kännykkämies alkoi jupista. Muusikko alkoi rapista. Mielisairas alkoi pöpistä. Laiva alkoi karista. Saapas alkoi kumista. Kalastaja alkoi kuhista. Tiskaaja alkoi mukista. Automekaanikko alkoi rämistä. Metsästäjät alkoivat supista. Vuohi alkoi kilistä. Siivooja alkoi rätistä.

Helpot ja vaikeat sanojen taivutusmuodot

- Suomen sanojen taivutusjärjestelmä on melko mutkikas. Valitse yleisiä ja helppoja taivutusmuotoja.
- Suosi perusmuotoa, jos se on lauseyhteydessä mahdollista.
- Kiinnitä huomiota etenkin pitkien ja abstraktien sanojen taivutusmuotoihin:
 - virikkeettömyys – virikkeettömyyttään – virikkeettömyydestään
 - puoliintua – puoliintumaisillaan – puoliinnuttaa
- Vaikeita ovat muodot, joihin on liitetty useita päätteitä, johdoksia tai liitteitä:
 - Makkarat maistuivat koirillemmekin (vrt. myös koirillemme)
 - Puhelimeenhan saattaa tulla vika (vrt. On mahdollista, että puhelimeen tulee vika)

Helpot ja vaikeat sijamuodot?

perusmuoto	hakulomake	hakulomakkeet
essiivi	hakulomakkeena	hakulomakkeina
genetiivi	hakulomakkeen	hakulomakkeiden
partitiivi	hakulomaketta	hakulomakkeita
translatiivi	hakulomakkeeksi	hakulomakkeiksi
inessiivi	hakulomakkeessa	hakulomakkeissa
elatiivi	hakulomakkeesta	hakulomakkeista
illatiivi	hakulomakkeeseen	hakulomakkeisiin
adessiivi	hakulomakkeella	hakulomakkeilla
ablatiivi	hakulomakkeelta	hakulomakkeilta
allatiivi	hakulomakkeelle	hakulomakkeille
abessiivi	hakulomakkeetta	hakulomakkeitta
instruktiivi	hakulomakkein	hakulomakkein
komitatiivi	hakulomakkeineen	hakulomakkeineen

Helpot ja vaikeat verbimuodot?

FINIITTIMUODOT (taipuvat persoonan mukaan)

preesensmuodot: puhun, puhutte, puhuin, puhuitte, olen puhunut, olette puhuneet jne.

passiivimuodot: puhutaan, puhuttiin, on puhuttu, oli puhuttu

imperatiivi: puhu! puhukaa! puhukoon!

konditionaali: puhuisin, puhuisitte, olisin puhunut, olisitte puhuneet,
puhuttaisiin, oltaisiin puhuttu jne.

potentiaali: puhunen, puhunette

verbijohdoksia: puhututtaa, puhella, puhauttaa jne.

INFINIITTISET MUODOT (taipuvat samaan tapaan kuin substantiivit tai adjektiivit)

infinitiivit: puhumassa, puhuen, puhumaisillaan, puhuakseen

partisiipit: puhuva, puhuvat, puhunut, puhuneet, puhuvan, puhuvien
puhuttu, puhutut, puhuma, puhumien, puhuneiden

Lyhyet peruslauseet

- Suosi lyhyitä lauseita.
- Kerro vain yksi tärkeä asia / lause.
- Sijoita tärkein asia päälauseeseen, tarkennukset sivulauseeseen, jos se on mahdollista.
- Vältä kiilalauseita.
 - Työt, joita välttelemme, löytyvät edestämme.
 - Löydämme edestämme työt, joita olemme vältelleet.
- Vältä tarpeettomia kieltomuotoja.
 - Älä unohda sammuttaa kynttilää.
 - Tarkista, sammutitko kynttilän

Lyhyet peruslauseet

- Vältä lauseenvastikkeita.
 - Voit poistua lomakkeen täytettyäsi.
 - Voit poistua, kun olet täyttänyt lomakkeen.
 - Sanoin sen vain tehdäkseni vaikutuksen.
 - Sanoin sen vain, jotta tekisin vaikutuksen.
- Vältä pitkiä määriteketjuja, etenkin ennen predikaattia.
 - Vuoden vaiheessa EU-tähänalueen ulkopuolelta tulevien postilähetysten tullimaksun alaraja laski (Yle 14.5.2013)
 - Veroilmoitusten toisen palautuserän viimeinen palautuspäivä on tänään. (HS 14.5.2013)

Miten jakaisit pitkän virkkeen sopivanpituisiin lauseisiin?

Päivittäisistä toimista selviytyminen

Koneet, laitteet ja välineet

Vammaiselle henkilölle voidaan korvata hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaiset kokonaan tai osittain kohtuulliset kustannukset, jotka hänelle aiheutuvat koneiden, laitteiden tai välineiden hankkimisesta, ja joita hän tarvitsee esimerkiksi liikkumisessa, viestinnässä sekä henkilökohtaisessa suoriutumisessa kotona tai vapaa-ajan toiminnassa.

Aktiivinen kieli

- Suosi aktiivisia verbimuotoja (*teemme, puhun*), kerro kuka tekee.
- Käytä passiivia (*tehdään, on puhuttu*) vain silloin, jos tekijä ei ole tiedossa tai tekijää ei ole syytä nimetä.
 - Talo on rakennettu 1920-luvulla vs. Talon rakentajat ovat rakentaneet talon 1920-luvulla.
 - Museo avataan kello 10 vrt. Museon henkilökunta avaa museon kello 10.
- Vältä geneerisiä ilmauksia (*on tehtävä*). Pohdi, voiko sen korvata esimerkiksi sinä-muodolla.
 - Allekirjoita lomake.
 - Lomake on allekirjoitettava.
 - Sinun täytyy palauttaa kirjastoon ajoissa.
 - Kirjat täytyy palauttaa kirjastoon ajoissa.

Sidosteisuus

- Käytä sidoskeinoja, joilla lauseet liittyvät toisiinsa.
 - Ongelma on vaikea, mutta me voimme ratkaista sen.
 - Ongelma on vaikea. Voimme ratkaista sen.
- Irtonaiset päälauseet muodostavat irtonaisia ajatuksia, joiden yhteyttä toisiinsa lukija joutuu arvailemaan.
 - Poliisi tiedottaa, kun onnettomuustie on jälleen käytössä. Sitä ei kuitenkaan kannata käyttää, jos ei ole pakko.
 - Poliisi tiedottaa. Onnettomuustie on jälleen käytössä. Sitä ei kannata käyttää. Ei ole pakko.
- Sidosteisuus syntyy tekstiin muustakin kuin sidossanoista, jotka sitovat lauseita toisiinsa. Sidosteisuuteen vaikuttaa esimerkiksi se, miten kirjoittaja kuljettaa tekstissä teemaa ja miten hän esittelee lukijalle uudet ja tutut asiat.

Miten tekstistä tulisi selkokielistä?

Henkilökunta on perehdytettävä, ohjeistettava ja koulutettava itsenäisen suoriutumisen ja itsemääräämisoikeuden tukemiseen, rajoitustoimenpiteiden käyttöä edellyttävien tilanteiden ennalta ehkäisemiseen ja rajoitustoimenpiteiden asianmukaiseen käyttämiseen.

Kehitysvammalaki / STM 2017

(Kehitysvammalaki vahvistaa kehitysvammaisen ihmisen oikeutta määrätä omista asioistaan. Laki tukee myös sitä, että kehitysvammainen ihminen suoriutuu itsenäisesti elämän eri vaiheissa. Työntekijöiden tehtävä on tukea sitä.)

Työntekijöiden täytyy saada koulutusta, että he voivat tukea kehitysvammaisen ihmisen itsenäistä elämää.

Työntekijöitä täytyy kouluttaa myös käyttämään rajoitustoimenpiteitä oikein. Rajoitustoimenpide tarkoittaa sitä, että työntekijä puuttuu kehitysvammaisen käyttäytymiseen.

Tärkeää on hoitaa tilanteet niin, että rajoitustoimenpiteitä ei tarvita.

Sinulla on oikeus määrätä itse
omasta elämästäsi ja omista asioistasi.
Sinulla on oikeus elää itsenäistä elämää.
Työntekijät tukevat sinua siinä.
Työntekijät tarvitsevat koulutusta ja ohjeita.
Koulutus ja ohjeet auttavat heitä
tukemaan sinua oikealla tavalla.

Tarkista teksti

- Anna tekstin levätä hetki ja tarkista se sitten.
 - Tarkista tekstissä esiintyvät käsitteet ja termit sekä niiden selitykset.
 - Tarkista oikeinkirjoitus ja korjaa kirjoitusvirheet.
 - Tarkista, että tekstin rakenne on looginen ja otsikot vastaavat sisältöjä.
 - Mieti, ovatko kaikki yksityiskohdat todella tarpeen.
 - Mieti myös vastakkaisesti: sisältääkö kirjoituksesi tarpeeksi uutta tietoa vai oletko toistanut vain itsestäänselvyyksiä.
- Lue teksti ääneen.
 - Ääneen lukeminen auttaa huomaamaan sisällölliset aukot ja tekstin epäloogisuudet.

Tarkista teksti

- Anna teksti luettavaksi toiselle selkokirjoittajalle.
 - Omalle tekstilleen sokeutuu. Pyydä avuksi toiset silmät.
- Anna teksti luettavaksi asiantuntijalle.
 - Jos tekstisi käsittelee aihetta, jonka asiantuntija et itse ole, tarkistuta se asiantuntijalla.
 - Asiantuntijalle on hyvä selittää selkotekstin tavoitteita ja kuvata selkolukijaa.
- Pyydä palautetta selkokieltä tarvitsevilta lukijoilta.
 - Järjestä lukijatapaaminen, jossa käynte selkotekstiä läpi.
 - Pidä huolta siitä, että lukutilanne ei aiheuta stressiä lukijoille. Korosta heille, että kyse ei ole heidän osaamisensa testaamisesta, vaan että he testaavat ja arvioivat sinun tekstiäsi.

Yleiskielestä selkokieleen

Lainausoikeuden menetät, jos

- lainasi ovat yli 28 vuorokautta myöhässä
- olet kadottanut tai vahingoittanut kirjaston aineistoa
- velkasaldosi on käytösääntöjen liitteessä mainittu summa tai enemmän

Poikkeuksena edellä mainittuihin on lainaajan velkajärjestelytilanne. Lainajaan, joka on velkajärjestelyssä ja jonka kirjastoa koskeva velkasaatava on maksuohjelmassa, ei saa kohdistaa tällaisen saatavan seurauksena lainausoikeuden menetystä.

Yleiskielestä selkokieleen

Lainausoikeuden menetät, jos

- lainasi ovat yli 28 vuorokautta myöhässä
- olet kadottanut tai vahingoittanut kirjaston aineistoa
- velkasaldosi on käyttösääntöjen liitteessä mainittu summa tai enemmän

Yleiskielestä selkokieleen: sanat

Poikkeuksena edellä mainittuihin on lainaajan velkajärjestelytilanne. Lainajaan, joka on velkajärjestelyssä ja jonka kirjastoa koskeva velkasaatava on maksuohjelmassa, ei saa kohdistaa tällaisen saatavan seurauksena lainausoikeuden menetystä.

Yleiskielestä selkokieleen: rakenteet

Poikkeuksena edellä mainittuihin on lainaajan velkajärjestelytilanne. Lainajaan, joka on velkajärjestelyssä ja jonka kirjastoa koskeva velkasaatava on maksuohjelmassa, ei saa kohdistaa tällaisen saatavan seurauksena lainausoikeuden menetystä.

Yleiskielestä selkokieleen

Palauta lainat viimeistään eräpäivänä.

Muuten voit menettää oikeuden lainata kirjastosta.

Et saa lainata kirjoja seuraavissa tapauksissa:

- Lainasi ovat yli 28 päivää myöhässä.
- Olet kadottanut tai vahingoittanut kirjaston aineistoa
- Sinulla on liikaa kirjaston maksuja maksamatta.

Tilanteesi voi olla erilainen,
jos olet velkajärjestelyssä.

Silloin on mahdollista, että saat lainata aineistoa,
vaikka sinulla on kirjaston maksuja maksamatta.

Velkajärjestelystä voi kysyä esimerkiksi kunnan
velkaneuvonnasta.

Harjoituksia

Vakuudella aloittaminen

--

Jotta voisit aloittaa rakentamisen perustelluista syistä heti luvan saatuasi odottamatta luvan lainvoimaisuutta, voit asettaa vakuuden mahdollisten haittojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Harjoituksia

Jos haluat, voit aloittaa rakennustyöt
ennen kuin rakennuslupa tulee virallisesti voimaan.
Silloin sinun täytyy maksaa kunnalle vakuusmaksu.
Tämä vakuusraha varmistaa, että kunta voi palauttaa
tontin takaisin alkuperäisen näköiseksi.
Näin voi tapahtua,
jos lupa kunta peruu rakennusluvan valituksen takia.
Saat takaisin vakuusmaksun,
kun rakennuslupa on tullut voimaan.

Selkeän ulkoasun periaatteita

- Kaikki yleiset, luettavuutta lisäävät ohjeet pätevät myös selkojulkaisuihin.
- Selkoperiaatteiden mukainen taitto ja kuvitus helpottavat ja nopeuttavat ymmärtämistä.
- Taitto ja kuvitus kannattaa ottaa huomioon jo silloin, kun tekstiä ja sen julkaisua suunnitellaan, jotta ulkoasusta tulee mahdollisimman onnistunut.

Kirjaintyypit selkosovelluksissa

- Peruskirjain on tavallista suurempi, yleensä 11–16 pistettä.
- Kirjaimet ovat yleistä kirjaintyyppiä.

Antiikvat – päätteellisiä, kaksivahvuisia
Groteskit – päätteettömiä ja tasavahvoja

Päätteellisistä tunnettuja esimerkiksi Minion Pro tai Times,
päätteettömistä esimerkiksi Arial tai Helvetica.

Ladonta selkosovelluksissa

- Teksti on ladottu oikealta liehuksi.
- Tavujakoja ei juuri käytetä.
- Tekstin rivitykseen kiinnitetään erityistä huomiota.
- Suositeltava merkkimäärä on 50–60 merkkiä rivillä.
 - Liian leveä palsta hankaloittaa lukemista.
 - Myös liian kapea palsta hankaloittaa lukemista. Miniminä normaalitekstissä pidetään 35–40 merkkiä rivillä.
- Rivien välit ovat ilmavia.
 - 12 pisteen kirjainkoolla ja 55–60 merkin palstassa välit ovat 2–3 pistettä kirjainkokoa suurempia.
- Taitossa eri elementtien välinen hierarkia on oikea.
 - Esimerkiksi pääotsikko, väliotsikko, leipäteksti ja kuvateksti erottuvat riittävästi toisistaan.

Kirjaintyypit ja ladonta

Tämän rivin pituus on vain 38 merkkiä.

Tällä rivillä on ihanepituus, välilyönteineen 58 merkkiä.

Tämä rivi on 73 merkkeineen selkojulkaisussa jo yli suositusten ylärajan.

Yleiskielinen esite eduskunnasta

KANSANEDUSTAJALLA ON MONIPUOLINEN TOIMENKUYA

Eduskunnan vuotuinen työkausi alkaa helmikuussa, kun edustajat kokoontuvat valtiopäiville. Kevätistunto kausi kestää helmikuusta juhannukseen ja syysistunto kausi syyskuun alusta joulun.

Jokainen kansanedustaja kuuluu eduskuntaryhmään, joka koostuu yleensä saman puolueen edustajista. Edustajan työn luonteeseen vaikuttaa se, kuuluuko hänen edustamansa eduskuntaryhmänsä hallitukseen vai oppositioon ja mistä vaalipiiristä edustaja tulee.

Maanantai on niin sanottu maakuntapäivä, jolloin edustajat pääsääntöisesti työskentelevät omassa vaalipiirissään, tapaavat kansalaisia ja hoitavat kunnallisia luottamustehtäviä.

Eduskunnan täysistunnot ja valiokunnat ovat koolla tiistaista perjantai-iltapäivään. Tavallisesti kansanedustajat

kuuluvat kahteen valiokuntaan. Päivittäisen lainsäädäntötyön, joka tapahtuu valiokunnissa ja täysistunnossa, lisäksi edustajien päivät täyttyvät erilaisista kokouksista ja tapaamisista. Kansalaiset ja järjestöt ottavat kansanedustajiin yhteyttä ja vetoavat oman asiansa puolesta.

Apunaan kansanedustajille on eduskunta-avustajat, jotka avustavat mm. yhteydenpidossa sidosryhmiin ja kansalaisiin, puheiden laatimisessa sekä tiedonhankinnassa. Viikonloput kuluvat usein kansalaisia tavatessa ja erilaisissa tapahtumissa, joihin edustajia mielellään pyydetään puhujiksi.

■ ESIMERKKI KANSANEDUSTAJAN TORSTAIPIIVÄSTÄ

8.30	Päivän lehtien luku ja sähköposteihin vastaaminen
9.30	Valiokunnan kokous
11.00	Työryhmän kokous
12.00	Valiokunnan kokous
13.15	Lounas
14.15	Tapaaminen Unkarin parlamentin edustajan kanssa
15.00	Eduskuntaryhmän kokous
16.30	Täysistunto, alussa suullinen kyselytunti
18.15	Vierasryhmä-eduskunnassa, talon ja eduskuntatyön esittely
19.30	Kolumnin kirjoittaminen

KANSANEDUSTAJAT

kansanedustajalla on monipuolinen toimenkuv

VASEMMALLA | Portaat puhujakorokkeelle.
KUVA: Simo Rinta / Eduskunta

KANSAINVÄLISYYS ON OSA ARKIPÄIVÄÄ

Kansainvälisten tehtävien ja luottamustoimien hoito on osa kansanedustajan arkipäivää. Eduskunta osallistuu useiden kansainvälisten järjestöjen ja yhteistyöelinten toimintaan. Näitä ovat mm. Pohjoismaiden neuvosto, Euroopan neuvosto, ETYJ:n parlamentaarinen yleiskokous sekä Parlamenttien välinen liitto IPU. Kunkin järjestön Suomen valtuuskunnat valitaan aina vaalikauden alussa.

Eduskunnasta osallistuu valtuuskunta Itämeren parlamentaarikkokokoukseen. Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssiin, NATON parlamentaariseen yleiskokoukseen, WEN parlamentaarinen yleiskokoukseen sekä Maailmanpankin parlamentaariseen verkostoon.

Valiokunnat tekevät omaan erityisalaansa liittyviä opinto- ja tutustumismatkoja. Ulkomaisia parlamenttivaltuuskuntia eduskunnassa kiinnostaa erityisesti päätöksenteon avoimuus ja asiakirjojen hyvä saatavuus, eu-asioiden käsittelyjärjestelmä sekä naiskansanedustajien suuri osuus. Eduskunnassa on kuutisenkymmentä kansanedustajien

perustamaa ystävyys- ja yhteistoimintaryhmää. Ystävyysryhmien tavoitteena on ylläpitää suhteita eri maiden ja maaryhmien parlamentteihin sekä tutustua näiden kulttuureihin ja yhteiskuntajärjestelmiin. Ystävyysryhmät täydentävät eduskunnan virallista kansainvälistä kanssakäymistä.

ALLA | Pyöreä täysistuntosali sijaitsee Eduskuntatalon toisessa kerroksessa. Kahdessa kerroksessa oleville yleisölehtereille mahtuu lähes 400 henkeä.

KUVA: Lehtikuvu / Pekka Sakki / Eduskunta

Selkokielineen esite eduskunnasta

Kansanedustajan päivä

Vuosittain eduskunnan työ alkaa helmikuussa. *Kevätistunto* kestää helmikuusta kesäkuuhun, juhannukseen. Syysistunto kestää syyskuusta joulukuuhun.

Jokainen kansanedustaja kuuluu johonkin *eduskuntaryhmään*, joka yleensä koostuu saman puolueen edustajista.

Kansanedustajille maanantai on niin sanottu maakuntapäivä. Silloin he usein työskentelevät omassa vaalipiirissään. Näin kansanedustajilla on mahdollisuus tavata kansalaisia ja hoitaa esimerkiksi kunnallisia luottamustehtäviä. Eduskunnan täysistunnot ja valiokunnat ovat koolla tiistaista perjantaihin. Tavallisesti kansanedustajat kuuluvat kahteen valiokuntaan. Täysistunto- ja valiokuntatyön lisäksi kansanedustajilla on päivittäin erilaisia tapaamisia ja muita kokouksia.

Kansanedustajilla on apunaan *eduskunta-avustajat*. He muun muassa auttavat yhteydenpidossa kansalaisiin ja hankkivat tietoja.

Kansanedustajien viikonloput kuluvat usein erilaisissa tapahtumissa, joihin heitä on pyydetty puhumaan.

Kansanedustajilla on myös kansainvälisiä tehtäviä

Eduskunta osallistuu useiden kansainvälisten järjestöjen toimintaan sekä muuhun kansainväliseen yhteistyöhön. Eduskunta osallistuu esimerkiksi *Pohjoismaiden neuvoston* ja *Euroopan neuvoston* toimintaan.

Valiokunnat tekevät ulkomaille omaan alaansa liittyviä opintomatkoja. Lisäksi eduskunnassa on noin 60 kansanedustajien perustamaa muiden maiden ystävyysryhmää.

■ ESIMERKKI KANSANEDUSTAJAN TORSTAI PÄIVÄSTÄ

8.30	Päivän lehtien luku ja sähköposteihin vastaaminen
9.30	Valiokunnan kokous
11.00	Työryhmän kokous
12.00	Valiokunnan kokous
13.15	Lounas
14.15	Tapaaminen toisen valtion edustajan kanssa
15.00	Eduskuntaryhmän kokous
16.30	Täysistunto, alussa suullinen kyselytunti
18.15	Vierasryhmä eduskunnassa, talon ja eduskuntatyön esittely

Kansanedustajan työpäivä sisältää täysistunnon, kokouksia, neuvotteluja ja tapaamisia.

YLLÄ | Eduskunnassa työskentelee 200 kansanedustajaa.

KUVA: Lehtikuva / Pekka Sakki / Eduskunta

Värien käyttö

- Tekstin ja taustan kontrasti voi helpottaa tai vaikeuttaa lukemista.
- Paras yhdistelmä on musta teksti valkoisella taustalla.
- Seuraavaksi parhaita ovat
 - musta teksti keltaisella
 - vihreä teksti valkoisella
 - sininen teksti valkoisella
 - valkoinen teksti sinisellä taustalla.

Tämä on
erittäin hyvä
yhdistelmä.

Tämä on
surkea
yhdistelmä.

Onko tämä
hyvä yhdistelmä?

Tukeeko ulkoasu tässä ymmärtämistä?

MAISTRAATTI

Suomeen rekisteröinti

Jos asut vakinaisesti (vähintään vuoden) Suomessa, sinun täytyy rekisteröidä itsesi Suomessa asuvaksi. Rekisteröinti tapahtuu henkilökohtaisesti paikallisessa maistraatissa. Maistraatti merkitsee tietosi Suomen väestötietojärjestelmään.

- ▶ Maistraatti rekisteröi sinusta nämä tiedot: nimi, syntymäaika, kansalaisuus, osoite ja perhesuhdetiedot. Ilmoita tiedot heti oikein. Jos myöhemmin muutat esimerkiksi syntymäaikaasi, se voi vaikeuttaa Suomen kansalaisuuden saamista.
- ▶ Ota mukaan passi ja voimassa oleva oleskelulupa, kun asioit maistraatissa. Jos muutat Suomeen vakinaisesti, maistraatti tallentaa henkilötiedot, vakituisen osoitteen ja kotikunnan väestötietojärjestelmään. Samalla saat henkilötunnuksen.
- ▶ Myös tilapäisesti asuva ulkomaalainen voi saada henkilötunnuksen, jos hän tarvitsee sen työnteon varten. Tilapäisesti asuvalle ei rekisteröidä kotikuntaa Suomessa eikä hän saa kotikuntaan liittyviä oikeuksia.

Avoliitto ja lapset, perhesuhteet

- ▶ Ota mukaan myös laillistetut todistukset avoliitosta, avioerosta ja lasten syntymästä. Asiakirjat pitää todistaa laillisiksi. Laillistaminen pitää hankkia omasta maastasi, ennen kuin muutat Suomeen.

Asiakirjojen laillistaminen/legalisoiminen

- ▶ Jotta ulkomailla (pois lukien Pohjoismaat) laadittu, ulkomaan viranomaisen antama asiakirja saisi tarkoitetun oikeusvaikutuksensa Suomessa, on asiakirja laillistettava. Asiakirjan laillistaminen on asiakkaan oikeusturvaan liittyvä toimenpide, jolla varmistetaan se, että todistuksen antajalla on oikeus antomaassaan lakien mukaan tällaisen todistuksen antamiseen ja, että se on annettu oikeansäilyttävänä ja on pätevä asiakirja antomaassa. Esimerkiksi vihkittodistuksessa on tärkeää, että vihkijänä toimineella henkilöllä on maansa lakien mukaan oikeus vihkiä.
- ▶ Laillistaminen tehdään kahdella eri tavalla riippuen siitä, onko kyseinen maa allekirjoittanut Haagin yleissopimuksen vuodelta 1961 vai ei. Haagin sopimukseen liittyneistä maista toimitettu asiakirja on laillistettava ns. **Apostille**-todistuksella (leima tai paperinen todistus). Muualta toimitettu asiakirja on laillistettava nk. **Grand Legalisationilla**.

▶ **Apostille:** Asiakirja laillistetaan ns. Apostille-todistuksella (leima tai paperinen todistus), jos maa on liittynyt Haagin yleissopimukseen vuodesta 1961. Maat, jotka ovat liittyneet tähän Haagin sopimukseen, löytyvät internetistä osoitteesta www.hcch.net, (Convention of 5 October 1961 Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents), josta myös saa tietoja siitä, mikä viranomainen tällaisen todistuksen antaa eri sopimusmaissa.

▶ **Grand Legalization:** Ellei asiakirjan antajana ollut maa kuulu Haagin sopimuksen piiriin, laillistetaan asiakirja niin, että antajamaan ulkoministeriö laillistaa asiakirjan oikean viranomaisen antamaksi ja sen jälkeen tuossa maassa toimivaltainen Suomen edustusto laillistaa asiakirjan liittämällä asiakirjaan todistuksen tuon ulkoministeriön virkamiehen oikeudesta antaa tällaisia todistuksia. Suomen edustuston puuttuessa toisen Pohjoismaan paikallinen edustusto voi laillistaa asemamaansa ulkoasiainministeriön laillistaman asiakirjan. Tämä käytäntö on sovittu Pohjoismaiden keskenään tekemällä sopimuksella.

Viralliset kielenkäännökset

Asiakirjat hyväksytään suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Muilla kielillä olevat asiakirjat tulee käännättää auktorisoidulla kielenkääntäjällä, lisätietoa auktorisoiduista kielenkääntäjistä (Opetushallitus, auktorisoitujen kääntäjien rekisteri <http://db3.oph.fi/kaantajat/>)

Mikäli kielenkäännös tehdään ulkomailla, myös käännöksellä tulee olla oma erillinen laillistus.

Katso lisää: www.maistraatti.fi

Kuvat ja taitto tukevat ymmärtämistä

Kokki Sami Garamin
ruokaohje Leijan lukijoille

Lämpimät voileivät

Kahta tomaatti-mozzarella-leipää
varten tarvitset
2 viipaletta leipää
1 tomaatti
1 paketti viipaloitua mozzarella-juustoa
1 ruukkubasilika
2 ruokalusikallista öljyä

Basilika on yrtti,
jolla voi maustaa
lähes kaikkia ruokia.
Tuoretta basilikaa
voi ostaa ruukuissa
kaupan salaattihyllystä.

Mozzarella on
pehmeä, mieto juusto.
Sitä voi käyttää myös
salaatteihin.

Tarvitset tomaatin ja leipää. Hyvässä leivässä on kuituja.

1.

Huuhtelee tomaatti.
Leikkaa se ohuiksi viipaleiksi.
Käytä sahateräistä veistä,
niin leikkaaminen sujuu helposti.
Laita uuni kuumentamaan
200 asteeseen.

2.

Laita leivän päälle vuorotellen
tomaattia, mozzarellaviipaleita
ja basilikanlehtiä.
Laita ainekset limittäin.
Laita niitä niin paljon,
että koko leipä peittyy.
Kun leipä on peittynyt,
kostuta pinta ruokaöljyllä.

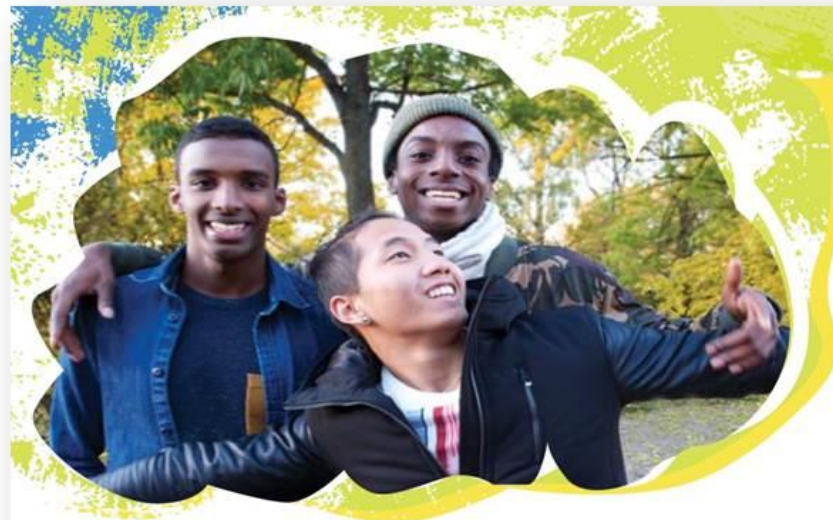
3.

Paista 15 minuuttia
200-asteisessa uunissa.

Ohje Sami Garam
Selkokielelle muokaus Raila Talus
Ruokakuvat Sanna Heikintalo

Selko-opas nuorille

Opiskelemaan!

Valinnan aika

Sinun ei tarvitse tietää yläkoulun jälkeen, mitä työtä haluat tehdä koko loppuelämäsi. Jotkut vaihtavat alaa vielä yli 50-vuotiaana. Yläkoulun jälkeen on kuitenkin hyvä hakea johonkin koulutukseen. Opiskelu kannattaa, vaikka et vielä tiedäisi, mitä haluat tehdä tulevaisuudessa. Koulussa saa uutta tärkeää tietoa. Koulussa voi suunnitella tulevaisuutta. Tavoitteet tulevat selkeämmiksi ja tapaavat uusia ystäviä.

– Tärkeintä on tehdä valintoja ja ottaa niistä itse vastuuta. Nuoren pitää tehdä sitä, mikä on hänen mielestään kannostavaa, opinto-ohjaaja **Tiina Valtonen** Myllypuron yläasteen koulusta sanoo.

Miten pääsen opiskelemaan?
Lukioon tai ammatilliseen koulutukseen haetaan yhteishaussa. Se järjestetään joka vuosi keväällä. Yhteishaku tarkoittaa sitä, että kaikki opiskelijat koko Suomessa

voivat hakea samaan aikaan lukioon tai ammatilliseen koulutukseen. Hakulomake täytetään nettissä osoitteessa opintopolku.fi. Opiskelijat valitaan lukioon lukuaineiden keskiarvoon perustuvassa järjestyksessä. Valinta ammatilliseen koulutukseen tehdään hakijan pisteiden perusteella. Pisteitä saa esimerkiksi todistuksen arvosanoista.

Kannattaa valita huolellisesti hakutoiveiden järjestys. Pääset siihen kouluun, johon olet saanut tarpeeksi pisteitä ja joka niistä kouluista on sinun hakutoiveissasi ylimpänä.

Yhteishakuun osallistumiseen vaaditaan riittävästi kielitaitoa. Päättötodistuksessa pitää olla suomen tai ruotsin kielen opetuksesta arvosana vähintään seitsemän, jotta yhteishakuun voi osallistua. Lue lisää kielikokeesta sivulta 7.

Koulut voivat käyttää myös harkintaan perustuvaa valintaa. Kouluihin voi valita 30 prosenttia jokaiseen koulun hakevasta opiskelijasta tätä harkintaan perustuvaa valintaa käyttäen. Silloin valintaa ei tehdä hakupisteiden perusteella.

Harkintaan perustuvaa valintaa käytetään esimerkiksi silloin, jos olet suorittanut peruskoulun jossain muualla kuin Suomessa.

Laske yhteishaun pisteet etukäteen
Oma pistemäärä kannattaa laskea etukäteen. Voit pyytää opinto-ohjaajalta apua tähän. Jos pistemääräsi riittää, voit valita monien koulujen joukosta. Jos et saa tarpeeksi pisteitä, voit hakea myös kymppiluokalle, lukioon valmistavaan koulutukseen eli LUVAan tai ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaan koulutukseen eli MAVAan. (ks. sivu 6.)

Näihin valmistaviin koulutuksiin kannattaa hakea varsinkin silloin, jos et ole opiskellut peruskoulussa Suomessa.

Voit myös parantaa suomen kielen taitoasi tai eri oppiaineiden osaamistasi.

– Erilaiset valmistavat koulutukset antavat uusia taitoja ja lisääkin miettiä omaa tulevaisuutta. Lisäksi voit korottaa peruskoulun numeroitasi, opinto-ohjaaja **Tiina Valtonen** neuvoo.

Lukio vai amis?
Lukiolla ja amisella on eroa. Lukiossa opiskelu on teoreettisempaa. Opiskelijan pitää lukea ja kirjoittaa enemmän kuin amisessä eli ammatillisessa oppilaitoksessa. Lukiossa opiskelusta ei saa pätevyyttä mihinkään ammattiin. Lukion jälkeen usein haetaan ammattikorkeakouluun tai yliopistoon. Ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelu on lähempänä käytännön työtä.

– Jos suoritat lukion, sinulla on paremmat taidot opiskella yliopistossa. Jos suoritat ammatillisen perustutkinnon, olet valmis johonkin tiettyyn ammattiin, lukion opinto-ohjaaja **Anna Quagrain** Mattiläns gymnasiumista kertoo.

www.opintopolku.fi

Tiesitkö tämän?

Miten saat pisteitä yhteishaussa ammatilliseen perustutkintoon?

- Haet samana vuonna, kun saat peruskoulun päättötodistuksen = kuusi pistettä.
- Sinulla ei ole vielä koulutuspaikkaa ammatilliseen perustutkintoon = kahdeksan pistettä.
- Jos ensimmäinen hakutoive on ammatillinen koulutus = kaksi pistettä.
- Jos hakemaasi ammatilliseen koulutukseen alle 30 prosenttia on samaa sukupuolta kuin sinä = kaksi pistettä.

Amis = Ammatillinen oppilaitos
Opo = Opinto-ohjaaja, joka auttaa koulupolun suunnittelussa.

”Aloitin ensin opiskelut italukiossa, mutta sitten minä rupesi kiinnostamaan ravintola-alaa. Oli helppoa vaihtaa koulua, koska ei noi valinnat ole lopullisia.”
Irene, 18 vuotta.

Kesätyöstä saat rahaa ja arvokasta työkokemusta opiskelun aikana.

OPAS
koulutuksesta ja työelämästä

5

Selkokuva

- Erityisryhmien tapaa ymmärtää kuvia on tutkittu vähän.
- Informoivalle kuvalle voidaan nimetä joitakin vaatimuksia:
 - Valitse laadultaan korkeatasoisia kuvia ja tarkista, että painojälki on korkeatasoinen.
 - Valitse kuva, joka liittyy tekstiin ja tukee sitä.
 - Huomioi kuvan tunneviesti.
 - Vältä erikoisia kuvakulmia.
 - Vältä symbolisia kuvia.
 - Rajaa turhia yksityiskohtia pois, harkitse tarvittaessa myös kuvankäsittelyä.
 - Tarkkaile kuvien suhdetta toisiinsa.
- Huomio! Ohjeet eivät koske taidekuvia.

Vihdoinkin hiihtosäät!

Onko kuva hyvä suhteessa otsikkoon?

Vihdoinkin hiihtosäät!

Eduskuntaesitteiden kuvat

Ehdotus

Valiokunnat valmistelevat lakiesitykset

Valiokunnissa tapahtuu kansanedustajien tärkein työ, sillä kaikki lakiesitykset valmistellaan valiokunnissa.

Lakien ja muiden asioiden käsittely alkaa yleiskeskustelulla. Ensimmäiset kansanedustajat käyvät yleiskeskustelun esimerkiksi hallituksen esityksestä. Sitten esitys lähetetään siihen valiokuntaan, jonka erityisala asia on.

Valiokunnan esitys käsitellään eduskunnan täysistunnossa. Vielä silloinkin kansanedustajat voivat esittää siihen muutoksia. Kuitenkin useimmiten valiokunnan mietinnöstä tulee myös koko eduskunnan päätös.

Eduskunnassa on 15 pysyvää erikoisvaliokuntaa sekä erityisesti EU-asioita käsittelevä suuri valiokunta. Jokainen kansanedustaja

Valiokunnat valmistelevat lakiesitykset

Valiokunnissa tapahtuu kansanedustajien tärkein työ, sillä kaikki lakiesitykset valmistellaan valiokunnissa.

Lakien ja muiden asioiden käsittely alkaa yleiskeskustelulla. Ensimmäiset kansanedustajat käyvät yleiskeskustelun esimerkiksi hallituksen esityksestä. Sitten esitys lähetetään siihen valiokuntaan, jonka erityisala asia on.

Esimerkiksi kouluja koskevat lait käsitellään sivistysvaliokunnassa. Valiokunta voi myös antaa asiasta toiselle valiokunnalle lausunnon.

Valiokunnissa kansanedustajilla on mahdollisuus kuulla eri alojen asiantuntijoita. Asiantuntijat kertovat, mitä vaikutuksia lailla heidän mielestään on.

Kun valiokunta on kuullut asiantuntijoita ja keskustellut esityksestä, valiokunta päättää, mitä mieltä se on hallituksen esityksestä. Valiokunta voi päätöksessään esittää, että laki hyväksytään sellaisenaan. Valiokunta voi myös esittää muutoksia lakiin tai jopa esittää sen hylkäämistä.

Valiokunnan esitys käsitellään eduskunnan täysistunnossa. Vielä silloinkin kansanedustajat voivat esittää siihen muutoksia. Kuitenkin useimmiten valiokunnan mietinnöstä tulee myös koko eduskunnan päätös.

Eduskunnassa on 15 pysyvää erikoisvaliokuntaa sekä erityisesti EU-asioita käsittelevä suuri valiokunta. Jokainen kansanedustaja on jäsenenä jossakin valiokunnassa. Valiokunnan kokoonpano vastaa eduskuntaryhmien voimasuhteita, eli suurin puolue saa eniten edustajia ja pienin vähiten valiokuntiin.

Jokaiseen valiokuntaan kuuluu 17 jäsentä ja 9 varajäsentä. Poikkeuksina ovat valtiovarainvaliokunta, jossa on 21 jäsentä ja 19 varajäsentä, tarkastusvaliokunta, jossa on 11 jäsentä ja 6 varajäsentä sekä suuri valiokunta, jossa on 25 jäsentä ja 13 varajäsentä.

Valiokuntien esityslistat ja kokousten pöytäkirjat löytyvät internetistä eduskunnan verkkosivuilta.

Jokainen kansanedustaja käsittelee EU-asioita

Suomessa eduskunnalla on vahva rooli Euroopan unionin päätöksenteossa. Kaikissa EU-maissa näin ei ole.

Suuri valiokunta toimii eduskunnan EU-valiokuntana. Sen tärkein tehtävä on varmistaa, että eduskunta pystyy vaikuttamaan EU:n päätöksentekoon ja valvomaan sitä.

EU:n yhteisiä asioita käsitellään myös ulkoasiainvaliokunnassa ja erikoisvaliokunnissa. Ne antavat EU:n asioista lausuntoja suurelle valiokunnalle. Valiokuntatyön kautta jokainen kansanedustaja käsittelee työssään myös Euroopan unionin asioita.

Eduskunta-alue

Eduskunta-alue ja varain- ja ja

Eduskunta-alue

Jokainen kansanedustaja käsittelee EU-asioita

Suomessa eduskunnalla on vahva rooli Euroopan unionin päätöksenteossa. Kaikissa EU-maissa näin ei ole.

Suuri valiokunta toimii eduskunnan EU-valiokuntana. Sen tärkein tehtävä on varmistaa, että eduskunta pystyy vaikuttamaan EU:n päätöksentekoon ja valvomaan sitä.

EU:n yhteisiä asioita käsitellään myös ulkoasiainvaliokunnassa ja erikoisvaliokunnissa. Ne antavat EU:n asioista lausuntoja suurelle valiokunnalle. Valiokuntatyön kautta jokainen kansanedustaja käsittelee työssään myös Euroopan unionin asioita.

11

Painettu

Eduskuntaesitteen kuvat

Ehdotus

Lisää tietoa eduskunnasta

Eduskunnan verkkopalvelut internetissä

Eduskunnan verkkopalvelu www.eduskunta.fi tarjoaa tietoa eduskunnasta ja lainsäädäntötyöstä. Sivuilta löytyy tietoa eduskunnan täysistunnoista, valiokunnista, kansanedustajista, lainsäädäntöasioista sekä eduskunnan esittely-dvd.

Nuorille suunnattu sivusto www.nuorten-eduskunta.fi kertoo perustiedot eduskunnasta. Sivuilta on myös tietoa suomalaisesta kansanvallasta sekä vinkkejä lukiaineista ja eduskunnan esittely-dvd.

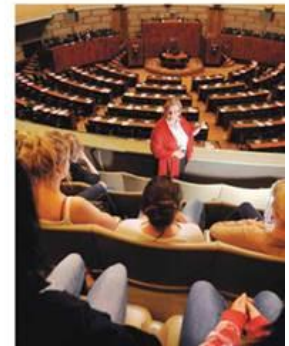
Opastetut kierrokset

Ryhmille järjestetään opastettuja kierroksia Eduskuntatalossa arkipäivisin klo 9-16.15, ei kuitenkaan istuntojen aikana. Varaus voi tehdä sähköpostitse osoitteessa oppaat@eduskunta.fi. Eduskunnan verkkosivuilla kerrotaan myös niiden tutustumiskierrosten ajat, joille ei tarvitse ennakko-varausta.

Kansalaisinfo

Eduskunnan Pikkuparlamentissa, varsinaisen rakennuksen, atlu palvelupiste, atsoa eduskuntaa mukaan esitteitä.

voin kaikille dskunnan see tietoa tai yhteiskunnasta.

Eduskunta Facebookissa

Eduskunnan statuspäivitykset kertovat kansanedustajien työstä, täysistunnon aiheista sekä eduskunnassa järjestettävistä tapahtumista.

www.facebook.com/suomeneduskunta

Lisää tietoa eduskunnasta

Eduskunnan verkkopalvelut internetissä

Eduskunnan verkkopalvelu www.eduskunta.fi tarjoaa tietoa eduskunnasta ja lainsäädäntötyöstä. Sivuilta löytyy tietoa eduskunnan täysistunnoista, valiokunnista, kansanedustajista, lainsäädäntöasioista sekä eduskunnan esittely-dvd.

Nuorille suunnattu sivusto www.nuorten-eduskunta.fi kertoo perustiedot eduskunnasta. Sivuilta on myös tietoa suomalaisesta kansanvallasta sekä vinkkejä lukiaineista ja vaikutuskanavista. Sivusto toimii myös koulujen parlamenttikerhojen verkkotukikohtana ja opettajien aineistopankkina.

Tervetuloa seuraamaan istuntoja!

Yleisöllä on mahdollisuus seurata kaikkia eduskunnan täysistuntoja Eduskuntatalon yleisöparvekkeelta eli yleisölehteriltä. Lehterin ovi sijaitsee Eduskuntatalon pääportaan oikealla puolella. Ovi avataan 15 minuuttia ennen istunnon alkua. Sisäänkäynti on esteetön eli sisään pääsee myös pyörätuolilla. Istuntosali on varustettu induktiosilmukalla.

Opastetut kierrokset

Ryhmille järjestetään opastettuja kierroksia Eduskuntatalossa arkipäivisin klo 9-16.15, ei kuitenkaan istuntojen aikana. Varaus voi tehdä sähköpostitse osoitteessa oppaat@eduskunta.fi. Eduskunnan verkkosivuilla kerrotaan myös niiden tutustumiskierrosten ajat, joille ei tarvitse ennakko-varausta.

Kansalaisinfo

Eduskunnan Pikkuparlamentissa, varsinaisen Eduskuntatalon vieressä rakennuksessa, toimii kansalaisille suunnattu palvelupiste, Kansalaisinfo. Siellä voi katsoa eduskuntaa esittelevän dvd:n ja ottaa mukaan esitteitä.

Eduskunnan kirjasto

Eduskunnan kirjasto on avoin kaikille kansalaisille. Se palvelee eduskunnan lisäksi jokaista, joka tarvitsee tietoa eduskunnasta, oikeudesta tai yhteiskunnasta.

Eduskunta Facebookissa

Eduskunnan statuspäivitykset kertovat kansanedustajien työstä, täysistunnon aiheista sekä eduskunnassa järjestettävistä tapahtumista.

www.facebook.com/suomeneduskunta

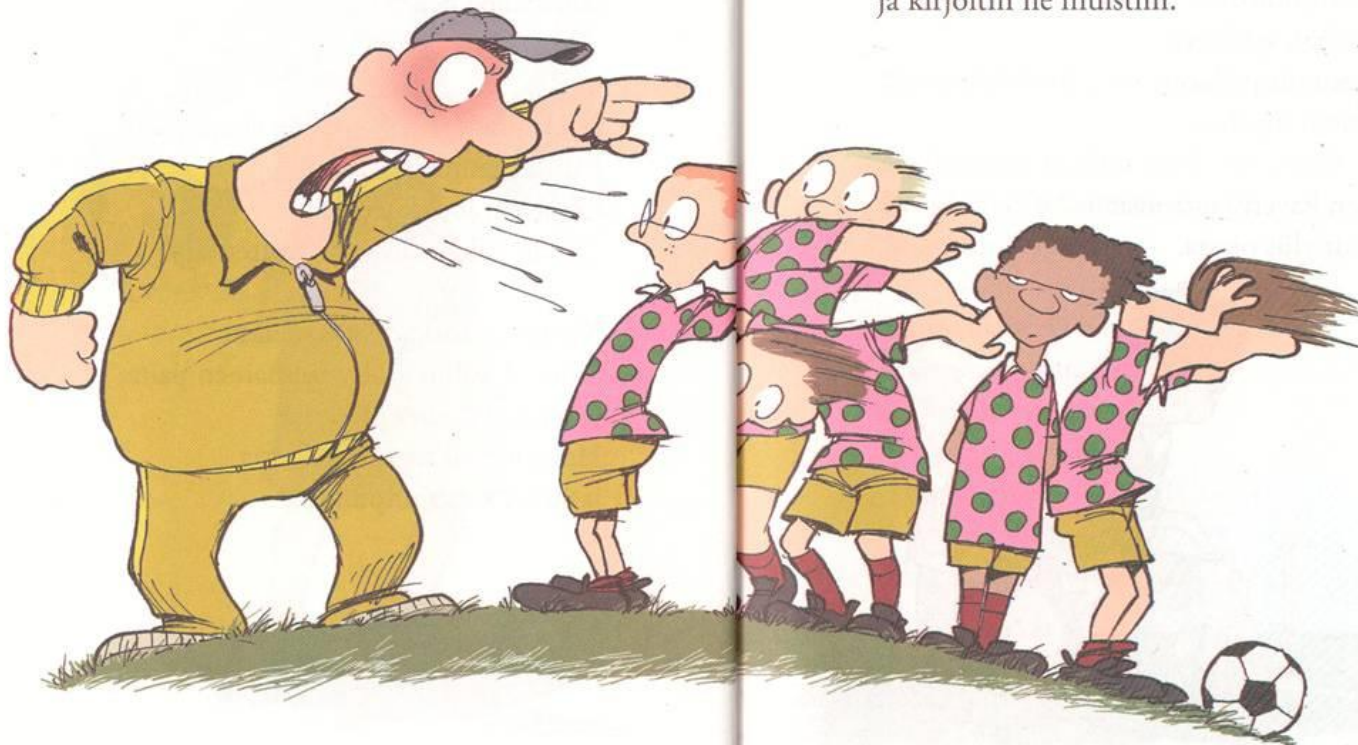
Painettu

Piirroskuvat sopivat myös

6

Olin ensimmäisissä harjoituksissa.
Valmentajamme on viisas mies.
Luulen, että voin oppia häneltä paljon,
jos kuuntelen tarkasti.

Kunpa hän vain lakkaisi karjumasta.
Kuulen vähemmälläkin.

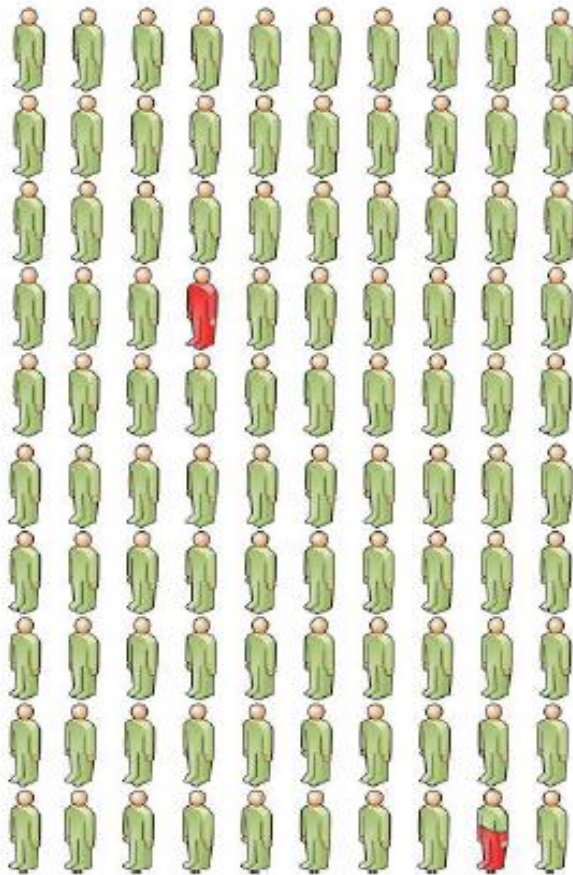
7

Valmentaja oli käskenyt,
että meidän pitää tehdä
muistiinpanoja uusista asioista.
Niin minä teinkin.

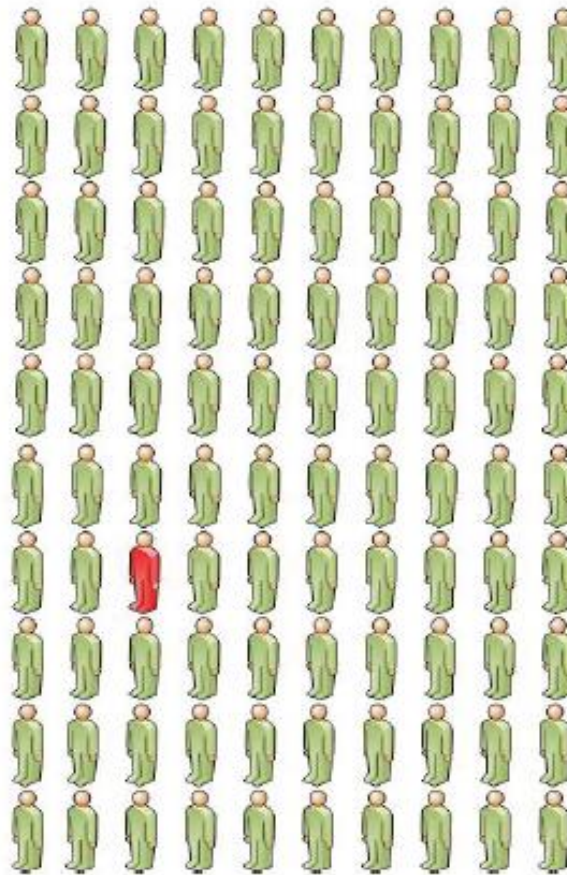
Kauheaa, kuinka paljon kirosanoja
valmentaja osaa.
Kuulin monta uutta kirosanaa
ja kirjoitin ne muistiin.

Infografiikka nopeuttaa ymmärtämistä

Jos 100 ihmistä käyttää varfariinia,
heistä vain 1-2 saattaa saada
aivohalvauksen vuoden aikana.

Jos 100 ihmistä käyttää dabigatraania,
heistä vain yksi saattaa saada
aivohalvauksen vuoden aikana.

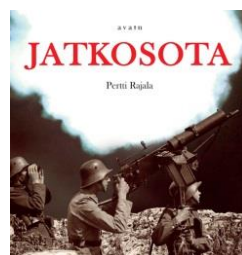
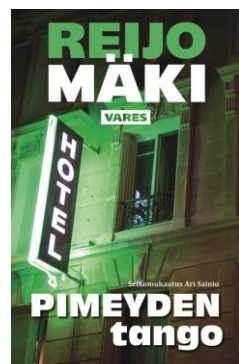
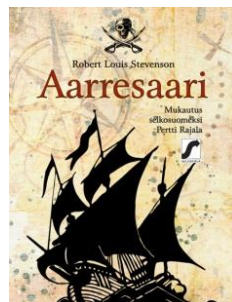
Fimean selkotiivistelmä: Verenohennuslääke dabigatraanin ja varfariinin vertailu

Onnistunut kuvajuliste

Kartonki | huuhtelee tölkit ja litistä pakkaukset

Selkokieliä julkaisuja

Selkokirjat

- Kaikkiaan niitä on Suomessa ilmestynyt lähes 350 nimekettä.
 - Selkokirjoja on julkaistu kaikilta kirjallisuuden aloilta.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee vuosittain selkokirjojen kirjoittajia, kustantajia ja kuvittajia selkokirjallisuuden apurahoilla ja -avustuksilla.
- Vuosittain ilmestyy noin 15 uutta selkokirjaa.
- Kaikki suomenkieliset selkokirjat
www.papunet.net/selkokeskus/selkokeskus/selkokirjatietokanta

Selkokieliä julkaisuja

- Leija
- Selkosanommat
- LL-Bladet
- Yle Uutiset selkosuomeksi
www.yle.fi/selkouutiset
- Tiedotusaineistoja julkaistaan yhteistyössä viranomaisten ja yritysten kanssa.
 - Vaalitiedotus
 - Kehitysvammalain muutokset

www.selkosanomat.fi

Tietoa sivustosta | Ota yhteyttä | Tilaa Selkosanomat

Selkosanomat

Hae Selkosanomista

Etusivu Kotimaa Ulkomaat Urheilu Viihde Teema Tehtävät Uutisarkisto

Miljoonat lapset eivät pääse kouluun

Ulkomaat 23.9.2014 Monien kriisien takia miljoonat lapset eivät pääse aloittamaan koulua.

Vihreät lähti hallituksesta

Kasvokkain

Teema Sophia Jansson on taiteilija Tove Janssonin veljentytär. Hän on myös Moomin Characters -yrityksen taiteellinen johtaja

Äänestys

Mitä teen mieluiten syksyllä?

- ☐ Ulkoilen
- ☐ Aloitan uuden harrastuksen
- ☐ Sienestän ja marjastan
- ☐ Loikoilen lämpimän peiton alla

Puheenaihe

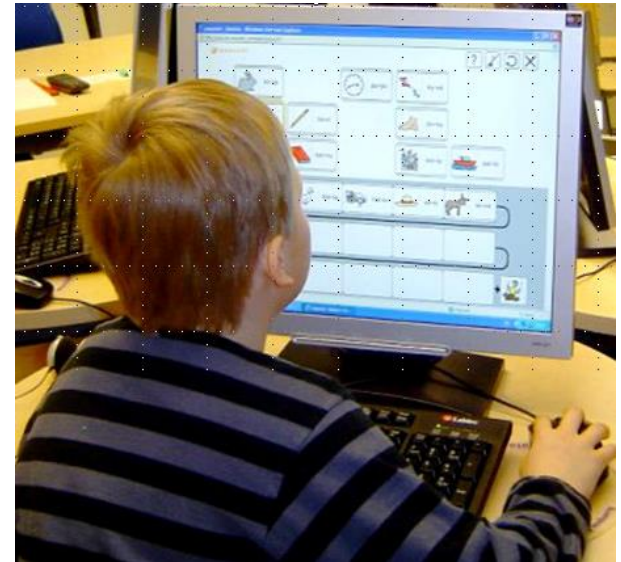
Monet ansaitsevat alle 2100 euroa

Sosiaali- ja terveysministeri Laura Rätty aiheutti elokuussa kohun. Hän väitti että

- Painetun lehden sisällöstä noin 80 % ilmestyy ilmaiseksi verkkolehdenä.
- Selkosanomien toimitus vastaa verkkolehden sisällöstä.
- Papunet-verkkopalvelu vastaa lehden teknisestä toteutuksesta.
- Verkkolehdessä on myös tehtäväsivut suomen kielen harjoitteluun. Tehtävät liittyvät lehden ajankohtaisiin uutisiin.
- Selkosanomien verkkolehti palkittiin Aikakausmedian Vuoden digitaalinen innovaatio -palkinnolla 2013.

Selkokieli internetissä

- Selkokielen periaatteet on luotu painetulle medialle, mutta pienin muutoksin niitä voi toteuttaa myös verkossa.
- Internet on kuitenkin ympäristönä täysin erilainen painettuun mediaan verrattuna.
 - Pelkkä sivuston tekstin selkokielistäminen ei tee sivusta saavutettavaa selkokielen käyttäjälle
- Selkokielistä verkkosivuja
www.selko.fi

Selkokieli internetissä

- Selkokielisten ja saavutettavien verkkosivujen periaatteita kehitetään jatkuvasti.
- Tarkoituksena on luoda periaatteet, jotka ottavat laajasti huomioon erilaisten käyttäjäryhmien tarpeet ja mahdollisuudet.
- Verkkosivustoille voi hakea selkotunnusta.

Lisätietoa selkokielisten sivujen saavutettavuudesta:

www.papunet.net/saavutettavuus

Lisätietoa selkosivujen arvioinnista:

<http://papunet.net/yksikko/arviointipalvelut>

Papunetin kuvapankki

apapunet.net/kuvapankki

apapunet

papunet

Tietoa

Materiaalia

Ajankohtaista

Teemat

Selkosivut

Kuvasivut

Pelisivut

Materiaalia

kommunikoinnin tukemiseen

AAA

Hae Papunetista

Hae

[Etusivu](#) / [Materiaalia](#) / [Kuvapankki](#)

Kuvatyökalu

Kuvapankki

Äänipankki

Kuvakommunikointi

Viittomakommunikointi

Blisskommunikointi

Muistimateriaali

Harjoitukset ja pelit

Muut materiaalit

Oppaat

Ideat

Sanasto

Kuvapankki

Papunetin kuvapankin materiaalia voi tulostaa ja tallentaa omalle koneelle ja käyttää kommunikoinnissa, kuntoutuksessa ja opetuksessa.

Kuvapankissa on lähes 3 700 piirroskuvaa, 2 400 valokuvaa, 2 000 viittomakuvaa, 11 000 Sclera-piktogrammia, 1 100 Mulberry-kuvaa ja yli 6 000 ARASAAC-kuvaa, eli yhteensä yli 26 000 kuvaa.

Kuvapankin kuvat ovat käytössä myös [Kuvatyökalussa](#).

Valokuva

Piirroskuva

Mulberry

ARASAAC

Sclera

Viittomakuva

Hae kuvapankista

Hae

<http://papunet.net/materiaalia/kuvapankki>

Papuri — työkalu verkkokirjojen tekemiseen

papunet

Työkalun käyttö edellyttää rekisteröitymistä.

[Rekisteröidy käyttäjäksi](#)

Kirjaudu työkaluun

Sähköpostiosoite

Salasana

[Kirjaudu sisään](#)

[Unohditko salasanasasi?](#)

Kokeile työkalua

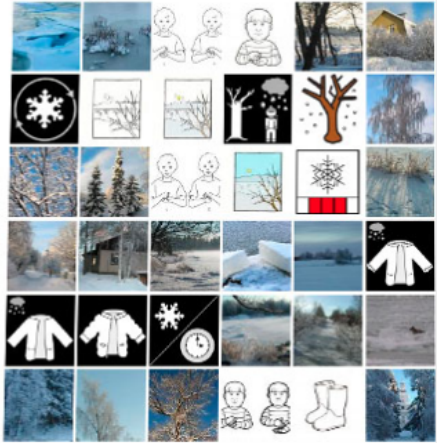
Voit myös kokeilla työkalua ilman kirjautumista.
Kokeilukirjaa ei voi tallentaa tai lähettää.

[Kokeile](#)

Papuri on työkalu, jolla voi tehdä verkkokirjoja. Kirjoissa voi käyttää tekstiä, kuvaa, videota ja äänitiedostoja.

Hakutulokset

Kerro kuvan, äänen ja videon avulla

Voit ladata kuvakirjaan kuvia, ääniä ja lyhyitä videoita omalta koneeltasi. Voit myös käyttää Papunetin kuvapankin yli 26 000 kuvaa.

○○●○○

Esimerkkejä

Kettu ja jänis

Satu, jossa kettu ja jänis lyövät vetoa.

<http://papuri.papunet.net>

Selkosivut

[Nyt](#)
[Apua arkeen](#)
[Tietoa Suomesta](#)
[Kirjat ja esitteet](#)
[Muut selkosivut](#)
[papunet.net](#)

Selkosivuilla on tietoa ja ajankohtaisia asioita selkosuomeksi.

Uusia selkokirjoja kirjakaupassamme

Pääset tilaamaan uusia selkokirjoja verkkokaupassamme. Klikkaa tästä niin pääset kirjakauppaan!

Nyt

Uutta ja ajankohtaista
Uutisia selkokielestä

Tässä kuussa
Suomalaisia merkkipäiviä

Selkopuhetta!
Selkokielinen blogi

Apua arkeen

Asuminen
Mönnelaista tietoa asumisesta

Raha-asiat
Tietoa rahankäytöstä ja laskujen maksamisesta

Vapaa-aika
Tietoa esimerkiksi matkailusta ja kirjastosta

Terveys
Tietoa terveydestä ja terveellisestä elämästä

SUOMEN EV. LUT. KIRKKO⁺

fi sv en A A A

Etsi selkosivustosta ... Hae

Etusivu

Tietoa kirkosta

Raamattu

Usko ja elämä

Perhejuhlat

Kirkkovuosi ja jumalanpalvelus

Ajankohtaista

Selkokieli

Palaute

Kirkon selkokielliset sivut

Kirkon selkokielliset sivut

Näillä sivuilla kerrotaan Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta. Täällä kerrotaan, miten kirkko toimii ja mitä kirkko opettaa Jumalasta ja Jeesuksesta.

Nämä sivut on kirjoitettu selkokielellä. Selkokieltä on helppo lukea.

Palaute

© 2015 Suomen ev. lut. kirkko

[Selko](#) | [På svenska](#) | [In English](#) | [Viittomakieli](#)

[Google™ -haku](#)

[Haku](#)

[Etusivu](#) | [Ajankohtaista](#) | [Usko ja arvot](#) | [Apua ja tukea](#) | [Pyhät toimitukset](#) | [Tule mukaan](#) | [Ev.lut. kirkko](#) | [Yhteystiedot](#)

SUOMEN EV. LUT. KIRKKO⁺

Yhteys armolliseen Jumalaan antaa elämään kestävä perustan

ELÄMÄNKAARI
Kaste ja kummit
Rippikoulu
Häät
Hautajaiset

TUETOA KIRKOSTA
Sanasto
Pinnalla nyt
Talous
Paattajat
Kirkon työntekijöille

OSALLISTU
Liity kirkkoon
Oma seurakuntasi
Avoimet työpaikat
Kirkko verkossa

LIIITY KIRKKOON⁺

KOULU JA KIRKKO⁺
koulujakirjo.evli.fi

AAMENESTA ÖYLÄTTIIN⁺
evli.fi/sanasto

SANA TÄNÄÄN
Jumalani, sinun apuusi minä luotan. Enhän luota turhaan, ethän anna vihollisilleni sitä niemua, että he voittavat minut! Ps. 25:2

TULE MUKAAN EKOPAASTOON!

Ekopaasto-kampanja on käynnissä parhailiaan. Kampanja keskittyy tänä vuonna ruokaan ja sen ympäristövaikutuksiin.

Kerro oma paastolupauksesi ja osallistu arvontaan

Osallistu ekopaaston somehaasteeseen "7 viikkoa ja 7 paastolupausta" hashtagilla #paastolupausta ja #ekopaasto Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa. Jakamalla kuvan omasta Ekopaasto-lupauksestasi hashtagilla #paastolupausta osallistut viikopalkintojen arvontaan.

Ekopaastossa mukana ovat blogit Olgan kotona ja Isyysspakkaus.

Kuvassa ekopaasto-blogaaja Olga Temonen

KIRKKOVUOSI
2. paastonajan sunnuntai:
Jeesus taisteli pimeyden valtoja vastaan parantamalla sairaita ja antamalla synnit anteeksi.
Sana sinulle -hartaus
Kirkkovuoden teksti
Kirkkovuosikalenteri

KIRKON KIRJAT
Raamattu
Katekismus
Virsiokirja

RADIO JA TV
Radiohartaudet
TV-jumalanpalvelukset
Pisara

Kirjat ja pelit

- E-kirja: Kuolema kirkon varjossa (ePub)
 - <http://papunet.net/selko/kuolema-kirkon-varjossa/>
- ibook: Koiran hoitaminen
 - <http://papunet.net/selko/koiran-hoitaminen/>
- Ruokapeli:
 - http://papunet.net/_pelit/ruokakolmio/#/

Selkovideot

- Käsikirjoittamiseen, kuvaamiseen ja editointiin annetaan paljon yleisiä ohjeita. Nämä toimivat yleensä myös selkovideoissa:
 - Kuvakerronnan tulee tukea tarinan etenemistä.
 - Katsojan huomio kiinnittyy usein kuvassa tapahtuvaan liikkeeseen tai esimerkiksi henkilön silmiin tai suuhun jne.
- Selkovideoissa sisällön tulee kuitenkin olla tavanomaista pelkistetympää, ja toiminnan, kameran liikkeiden ja kuvakerronnan tulee tapahtua rauhallisella rytmillä.
- Piirrosvideot: Hyviä kokemuksia selkoilmaisussa

<https://www.youtube.com/watch?v=6UZ1AFQN83A>

Teoriatietoa selkokielestä

- Selkokielen käsikirja (Hannu Virtanen, 2009)
 - perustietoa selkokielestä
 - kommentoidut selkokirjoitusohjeet
- Selkokieli ja vuorovaikutus (Johanna Kartio, toim. 2009)
 - tietoa selkokielestä vuorovaikutustilanteissa
- Haavoittuva keskustelu (Leealaura Leskelä Camilla Lindholm, toim. 2012)
 - tutkimustietoa kielellisestä epäsymmetriasta
 - selkokielen puheen ohjeet
- Selkokirjoittajan tekstilajit (Leealaura Leskelä & Auli Kulkki-Nieminen 2015)
 - tekstilajikohtaisia kirjoitusohjeita ja vinkkejä selkokielen kirjoittajille

Yhteystiedot

Selkokeskus

Viljatie 4 A

00700 Helsinki

puhelin (09) 34809 240

selkouutiset@kvl.fi

www.selkokeskus.fi

Ruotsinkieliset palvelut:

LL-center

Nordenskiöldsgatan 18 A

00250 Helsingfors

(09) 4342 3621

ll-center@fduv.fi

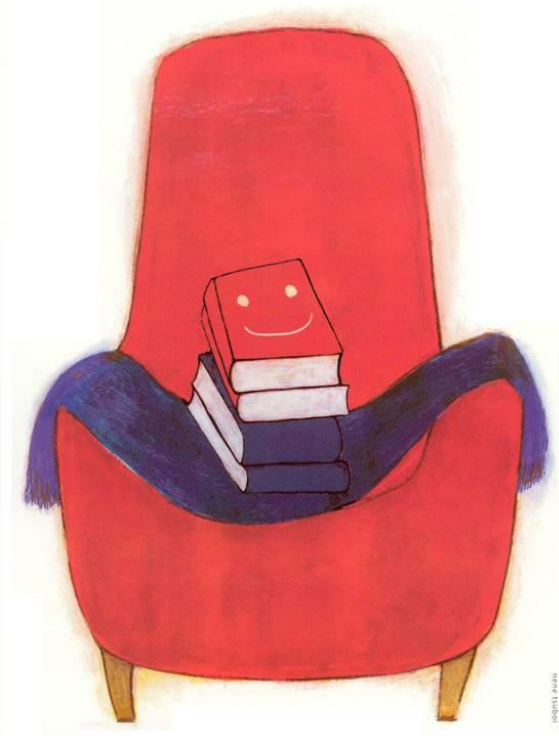
Suuret sanat ja pienet sanat

Älä koskaan pelkää pitkiä, suuria sanoja.
Suuret sanat merkitsevät pieniä asioita.

Kaikki suuret asiat sanotaan pienillä sanoilla
sellaisilla kuin ilo ja itku, sota ja rauha.
Tai maa, metsä, päivä, onni, koti, syli.

Opi käyttämään pieniä
sanoja suurista asioista.
Se on vaikeaa.
Mutta pienillä sanoilla sanot,
mitä todella tarkoitat.

Kun et tiedä, mitä tarkoitat,
käytä silloin pitkiä, suuria sanoja
– ja usein hämäys onnistuu.

Runo Arthur Kudner
Käännös Ari Sainio